

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri ry
Valtionkatu 1
60100 SEINÄJOKI
p. 06 312 7577
pohjanmaa@sll.fi

27.09.2010
MUISTUTUS

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
PL 200
65101 VAASA

DRNO: LSSAVI/200/04.08/2010

**ASIA: Jarmo Laitilan turvetuotantoa koskeva ympäristölupahakemus,
Lutakkonevalla Teuva/Kauhajoki**

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry (jäljempänä piiri) on on yksi Suomen luonnonsuojeluliittoon kuuluvasta viidestätoista alueellisesta piiristä. Pohjanmaan piirin toimialueeseen kuuluu vanhan Vaasan läänin alue. Piirin tarkoituksena on edistää luonnonsuojelua ja ympäristön tilan säilymistä mm. ottamalla kantaa ympäristöä muuttaviin hankkeisiin. Yksi voimakkaasti ympäristöä muuttavia toimia on soiden käyttö turpeenotto ja sen jätevesien laskeminen vesistöön.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry jättää Isonnevan turvetuotantohankkeesta seuraavanlaisen muistutuksen:

Lutakkonevan ja Leppimaanrohnikon alueella on tarkoitus aloittaa turpeenotto noin 28 ha alalta ja alue on osittain ojitettua suoaluetta. Lähialueella ei ole muuta turpeenottoa. Alun alkaen Lutakkonevan alueella on aloitettu turpeenotto alle 10 ha alueella vuonna 2002, johon on tehty pintavalutusjärjestelmä vuonna 2005. Alue on nyt kuitenkin 16 ha laaja ja laajennuslupaa haetaan 12 ha alalle, siten kokonaisalaksi tulisi 28 ha.

Vuosien 2005-2010 välillä Lutakkonevan aluetta on ilman lupaa laajennettu avoimelle ohittamattomalle suolle lampien läheisyyteen. Täysin uutta tuotantoalaa on tarkoitus tehdä nyt 12 ha, joka sijoittuu etäämmälle Leppimaanrohnikon alueelle, nykyisen alueen kaakkoispuolelle noin 500 m päähän Kauhajoen kunnan puolelle.

Hakemusasiakirjoissa esitetään uuden alueen olevan puustoista rämettä. Alue on kuitenkin lähinnä vähäpuustoista avosuota, jossa on aloitettu kuivatustyöt ennakolta ojittamalla luonnontilaista suota. Samalla tavoin Lutakkonevan alueella on ojitettu ilman lupaa luonnontilaista ojittamatonta suota ja otettu se turpeenottokäyttöön.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan turvetuotannon suunnittelumääräys I on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa samansuuntaisia.

Kummassakin määräyksessä korostetaan, että turvetuotantokäyttöön tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja tai sellaisia soita joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä.

Lisäksi Karijoen valuma-alueella on voimassa maakuntakaavan suunnittelumääräys IV, jonka mukaan tt-4 -alueella olevan turvetuotannon vesistökuormituksen kokonaistasoa tulisi pyrkiä vähentämään.

Vesiensuojelun osalta alueelle esitetty pintavalutusjärjestelmä edustaa normaalia puhdistustasoa, mutta esitettyjen suunnitelmien perusteella sen paikka ei ole toimiva. Uudella 12 ha laajennusalueella saostusaltaina toimivat hiekanottoaikan läheisyydessä olevat keruualtaat ovat hiekkavalla maaperällä ja maahanimeytyminen on todennäköistä. Samoin pinatavalutuskenttä on käsiteltyä talousmetsää, jossa on todennäköisesti mm. metsäkoneen jälkiä, joita pitkin oikovirtaukset ovat hyvin todennäköisiä. Käytettävä puhdistusmenetelmä tulee olla toimiva, eikä ohivirtauksia saa tulla. Pintavalutuksen tulee olla ympärivuotinen.

Vesi laskee noin 5 km matkan Mortikanojaa Luovankylään Karijoen yläosaan. Tunnettua on, että Luovankylästä tavataan luonnonvaraista taimenta kylän alapuolelta ja ainakin satunnaisesti kylän yläpuolelta. Voidaan sanoa, että taimen käyttää elinalueenaan Karijokea Mortikanluoman suosaan saakka. Olisi syytä selvittää koekalastuksin myös se, että käyttäkö taimen mahdollisesti Mortikanojaa Loukajannevalle saakka (2,5 km Lutakkonevasta) liikkumiseensa. On mahdollista, että alue on taimenen lisääntymisaluetta, mikäli veden laatu on siihen riittävä, sillä maaperä ja virtaama soveltuisivat lajin lisääntymisalueeksi.

Huomioitavaa on erityisesti se, että kyseessä on Isojoen tärkeä sivuhaara Karijoki. Isojoki on yksi Pohjanlahteen laskevista kolmesta meritaimenjoista, jossa tapahtuu luonnollista meritaimenen lisääntymistä ja joessa on alkuperäinen kanta. Lisäksi pääuomassa on Karijoen haaran yläpuolella heikko rapukanta sekä uhanalaisen jokihelmisimpukan eli raakun elinalueita. Joen alaosalla kuormitus on suurinta ja se saattaa haitata erityisesti mm. meritaimenen nousua jokeen.

Esitettyä kalatalousmaksua (noin 8 e/ha) voidaan pitää vesistön arvo huomioiden varsin vähäpätöisenä korvauksena, koska kalatalousmaksu on yleisluontoinen maksu vesistön laatua ja kalastoa huomioimatta. Joki, jossa on meritaimenen ja taimenen elinalueita, tulee huomioida selvästi suuremmalla korvauksella, koska lajiin kohdentuvat tukitoimet ovat huomattavasti arvokkaampia kuin vähempiarvoisilla kalalajeilla.

Toiminnan tarkkailu voidaan liittää hyvin mukaan Mustaisnevan yhteistarkkailuun. Toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ei ole mahdollista esitetyn mitättömän vakuuden turvin. Mikäli alueelle ei jostakin syystä myönnetä lupaa, ei suota ole mahdollista palauttaa ennalleen millään tavoin jos toiminta on aloitettu. Kun huomioidaan vesiensuojelurakenteiden mahdolliset puutteet, ei suota voida aloittaa valmistelemaan ennen kuin on saatu varmuus esitettyjen saostusaltaiden ja pintavalutuskenttien toimivuudesta.

Hankealueelta laadittu luontoselvitys on tasoltaan heikko.

Hakemuspapereissa ei mainita minkäänlaista lajilistaa tai havaintoja mistään eläin- tai kasvilajista. Hakemuksessa on lyhyesti vain ilmoitettu, että suolla ei havaittu uhanalais- tai direktiivilajistoa. Täysin epäselväksi jää, koska selvitys on laadittu, millä menetelmillä ja mitä lajeja kartoituksessa on tavattu. Luontoselvitys vaatii täydennystä eikä sitä voida tällaisenaan hyväksyä lupapäätöksen tekemiseen tarvittavien tietojen osalta.

Huomioiden erityisesti Lutakkonevan allikkoalueiden merkityksen alueen luontoon, tulee suolta huomioida direktiivilajit myös matelijoiden ja hyönteisten osalta tavanomaisten lintujen ja kasvien lisäksi. Kartoitusalueen tulee olla haettavaa turpeenottoaluetta laajempi, siten kuin yleisesti on tapana.

Lutakkonevan alueella tulee huomiota kiinnittää ojitukseen, että se ei nyt eikä jatkossa aseta minkäänlaista heikentävää vaaraa Lutakkonevan naapuritilan allikoille ja luonnontilaiselle suolle. Ojitustoimet tulee muuttaa tai varmistaa jatkossakin siten, että luonnontilaisen suon alueella ei tapahdu kuivamista eikä Vesilain mukaisille lammille aiheuteta heikkenemistä. Tällä hetkellä on kuitenkin epäily, että turpeenottoalueen ojitus olisi jo aiheuttanut lammikoiden heikentämistä ja reuna-alueen kuivumista. Jos näin todetaan, tulee allikoiden tila palauttaa ennalleen.

Lähin virkistyskäytössä oleva mökki on Lutakkonevan pohjoislaidalla noin 300 m päässä turpeenottoalueesta. Suotuisien tuulien aikana virkistyskäyttö saattaa heikentyä pölyn pakia ja loma-asutukseen sovellettava melutaso saattaa nousta lain määrittämien arvojen yläpuolelle. Huomioitavaa on, että mökki sijaitsee ”hiljaisella alueella”, jossa muuta melua tuskin merkittävässä määrin on.

Esitämme, että hankkeelle ei tässä vaiheessa myönnetä lupaa, koska hakemuspapereissa ei ole riittävässä määrin tietoa ja varmuutta tukemaan luotettavan päätöksenteon mahdollisuutta.

Seinäjoella 27.09.2010

Seppo J Ojala
Puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjanmaan piiri r

Teemu Tuovinen
Aluesihteeri

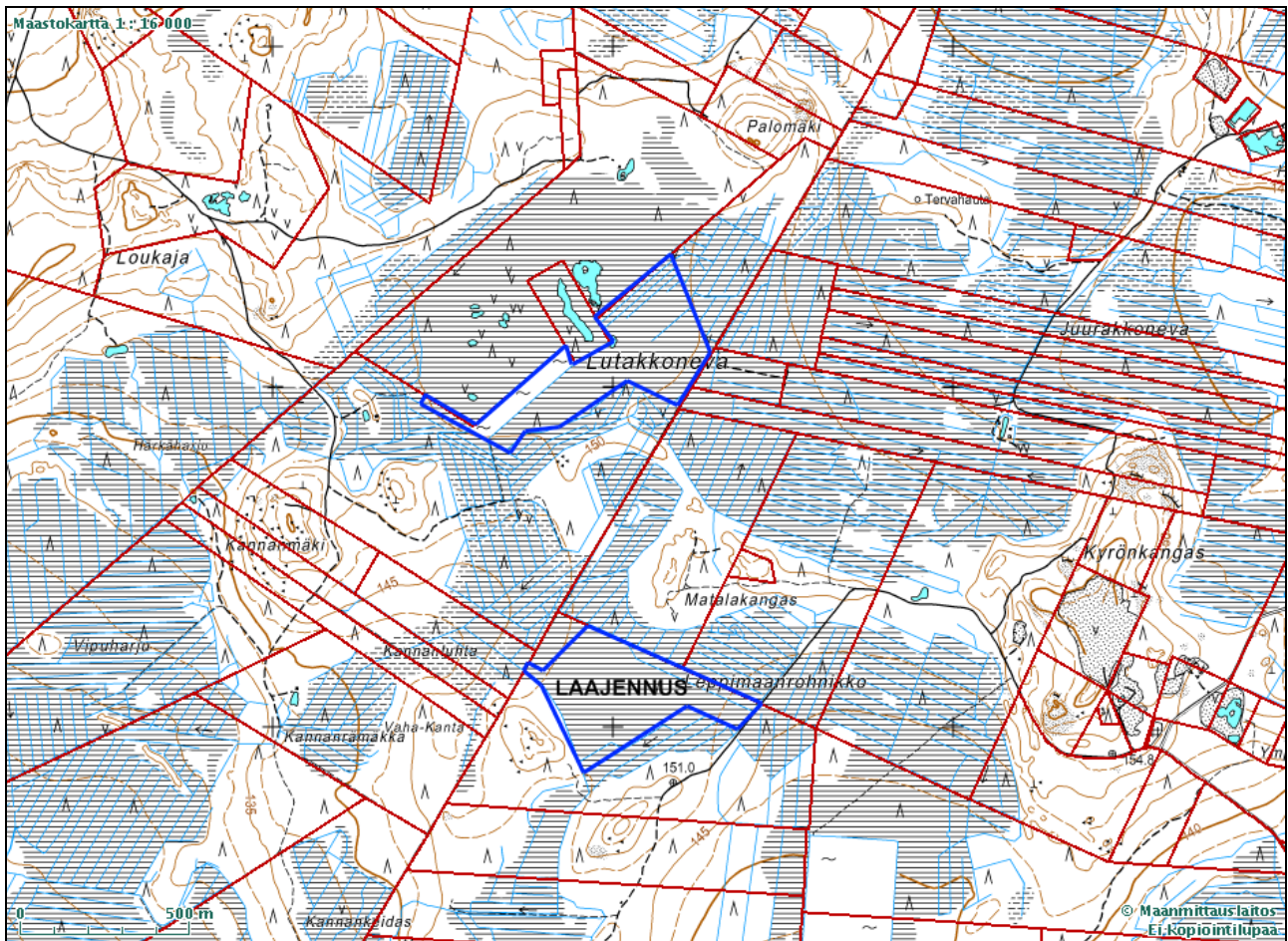
LIITTEET

Karttaliitteet

LINKKI

Kansalaisen karttapaikka:

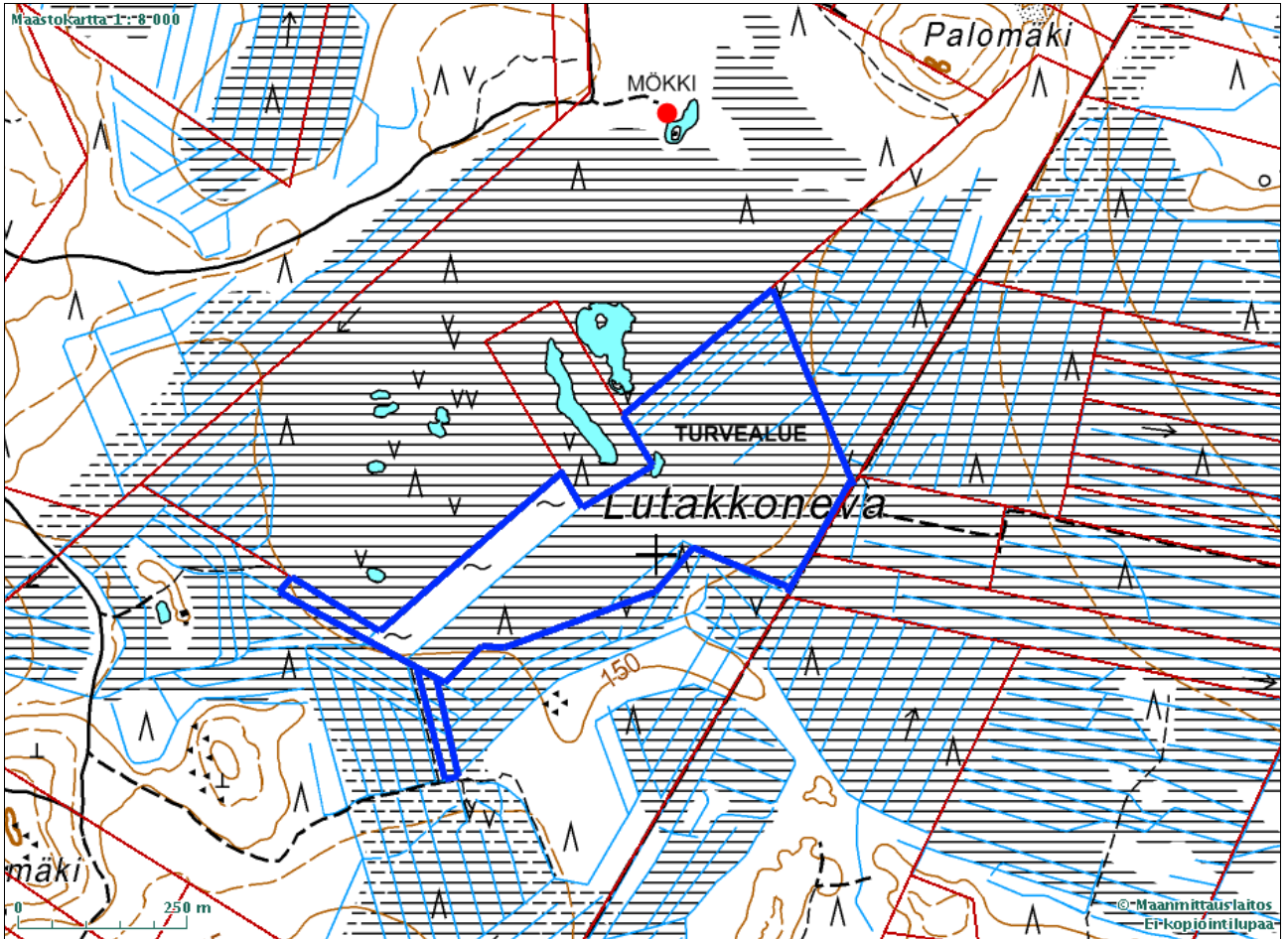
<http://kansalaisen.karttapaikka.fi/kartanhaku/paikannimihaku.html?map.x=374&map.y=396&e=238919&n=6932051&scale=16000&tool=siirra&styles=normal&lang=fi&tool=siirra&lang=fi>

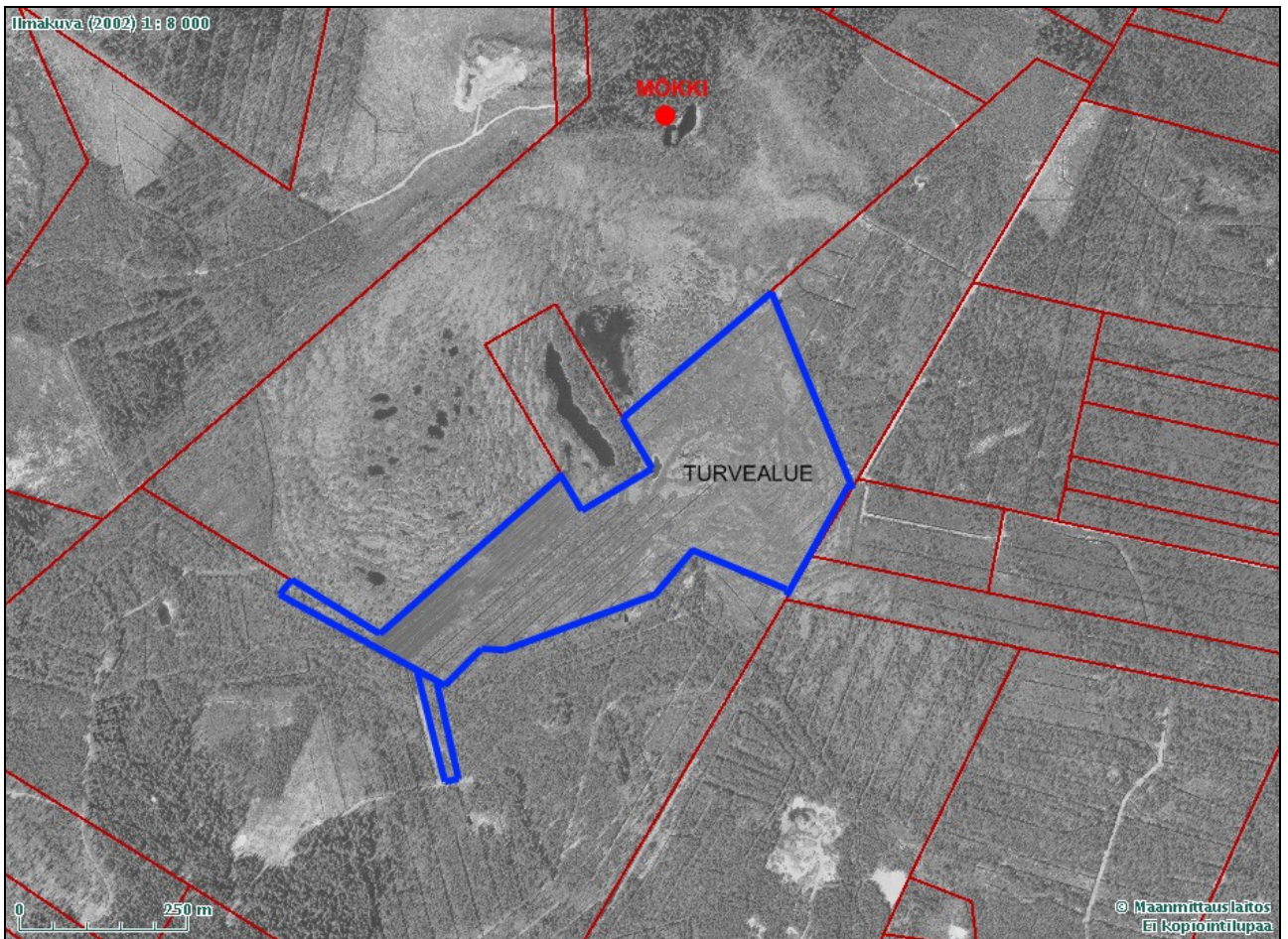
Kartta 1. Lutakkonevan ja Leppimaanrönnikön laajennusalue karttakuvassa

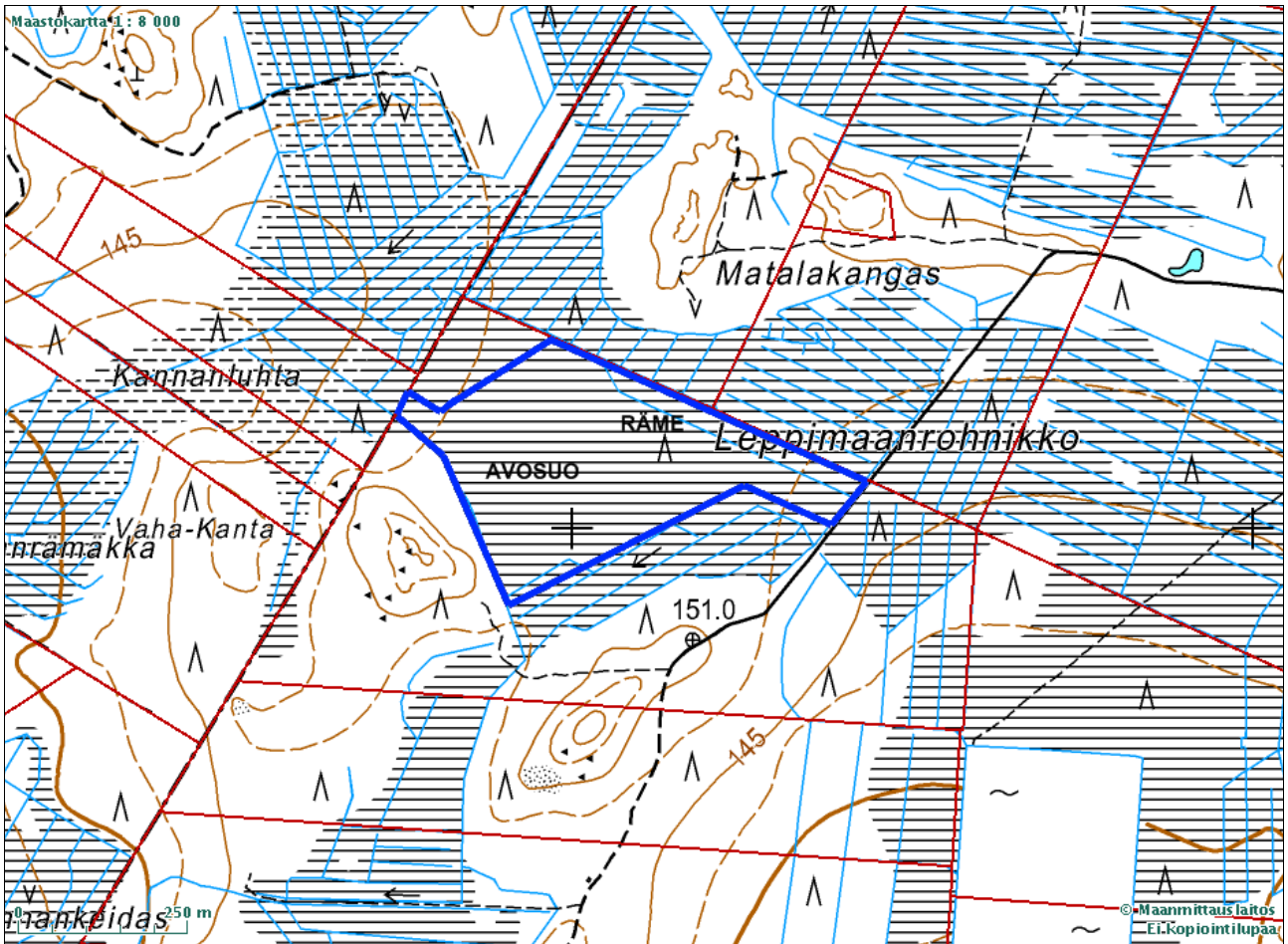
Kartta 2. Lutakkonevan ja Leppimaanrönnikön laajennusalue ilmakuvasa

Kartta 3. Lutakkonevan alue tarkemmin

Kartta 4. Lutakkonevan alue tarkemmin ilmakuvassa

Kartta 5. Leppimaanrönnikön alue tarkemmin

Kartta 6. Leppimaanrönnikön alue tarkemmin ilmakuvassa